

חוק לשון הרע, תשכ"ה-1965 *

פרק א': פרשנות

1. לשון הרע הוא דבר שפרסומו עלול –
- (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
 - (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
 - (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;
 - (4) לבזות אדם בשל מוצאו או דתו;
- בסעיף זה, "אדם" – יחיד או תאגיד.
2. (א) פרסום, לענין לשון הרע – בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.
- (ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות –
- (1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;
 - (2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות, להגיע לאדם זולת הנפגע.
3. אין נפקא מינה אם לשון הרע הובעה במישרין ובשלמות, או אם היא והתייחסותה לאדם הטוען שנפגע בה משתמעות מן הפרסום או מנסיבות חיצוניות, או מקצתן מזה ומקצתן מזה.
4. לשון הרע על חבר בני אדם או על ציבור כלשהו שאינם תאגיד, דינה כדין לשון הרע על תאגיד, אלא שאין בה עילה לתובענה אזרחית או לקובלנה.
5. לשון הרע על אדם שפורסמה אחרי מותו, דינה כדין לשון הרע על אדם חי, ורואים כנפגעים את בן-זוגו של המת, ילדו, הורו, אחיו ואחותו.

פרק ב': אחריות ותרופות

6. המפרסם לשון הרע, בכוונה לפגוע, לשני בני-אדם או יותר זולת הנפגע, דינו – מאסר שנה אחת.
7. פרסום לשון הרע לאדם אחד או יותר זולת הנפגע תהא עוולה אזרחית, ובכפוף להוראות חוק זה יחולו עליה הוראות הסעיפים 2 (2) עד 15, 58 עד 61 ו-63 עד 68 לפקודת הגזיקים האזרחיים, 1944¹.
8. עבירה בשל לשון הרע לפי חוק זה תהא בין העבירות שבהן רשאי הנפגע להאשים על ידי הגשת קובלנה לבית המשפט.
9. (א) נוסף לכל עונש וסעד אחר רשאי בית המשפט, במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע, לצוות –
- (1) על איסור הפצה של עותקי הפרסום המכיל את לשון הרע או על חרמתם; צו חרמה לפי פסקה זו כוחו יפה כלפי כל אדם שברשותו גמצאים עותקים

¹ נתקבל בכנסת ביום כ"א בתמוז תשכ"ה (21 ביולי 1965); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בח"ח 564, תשכ"ג, עמ' 286.

1 ע"ר 1944, חוס' 1 מס' 1380, עמ' 93.

כאלה לשם מכירה, הפצה או החסנה, גם אם אותו אדם לא היה צד למשפט; ציווה בית המשפט על החרמה, יורה מה ייעשה בעותקים שהותרמו;

(2) על פרסום תיקון או הכחשה של דבר המהווה לשון הרע או על פרסום פסק הדין, כולו או מקצתו; הפרסום ייעשה על חשבון הנאשם או הנתבע, במקום, במידה ובדרך שיקבע בית המשפט.

(ב) אין בהוראות סעיף זה כדי למנוע החזקת עותק של פרסום בספריות ציבוריות, בארכיונים וכיוצא באלה, זולת אם הטיל בית המשפט, בצו החרמה על פי סעיף קטן (א) (1), הגבלה גם על החזקה כזאת, ואין בהן כדי למנוע החזקת עותק של פרסום על ידי הפרט.

צו ביניים

10. הודה הנאשם או הנתבע שמקצת הדברים שפורסמו יש בהם לשון הרע או שמקצתם אינם אמת, רשאי בית המשפט, ככל שלב משלבי הדיון לפני מתן פסק-הדין, לצוות על פרסום של תיקון או הכחשה לאותם הדברים כאמור בסעיף 9 (א) (2).

אחריות בשל פרסום בעתון

11. (א) פורסמה לשון הרע בעתון כמשמעותו בפקודת העתונות² (להלן – עתון) ישאו באחריות פלילית ואזרחית בשל לשון הרע האדם שהביא את דבר לשון הרע לעתון וגרם בכך לפרסומו, עורך העתון והאחראי לפרסום אותה לשון הרע בעתון, ובאחריות אזרחית ישא גם המוציא לאור של העתון.

(ב) באישום פלילי לפי סעיף זה תהא זאת הגנה טובה לעורך העתון שנקט אמצעים סבירים כדי למנוע פרסום אותה לשון הרע ושלא ידע על פרסומה.

(ג) בחוק זה, "עורך העתון" – לרבות עורך בפועל וכל מי שעמד בראש מערכת העתון.

אחריות של מדפיס ומפיץ

12. פורסמה לשון הרע בדפוס, למעט בעתון יומי המוצא לאור על פי רשיון בעל תוקף, ישאו באחריות פלילית ואזרחית בשל לשון הרע גם מחזיק בית הדפוס, כמשמעותו בפקודת העתונות, שבו הודפס הפרסום, ומי שמוכר את הפרסום או מפיץ אותו בדרך אחרת, ובלבד שמוכר או מפיץ כאמור לא ישא באחריות אלא אם ידע או חייב היה לדעת שהפרסום מכיל לשון הרע.

פרק ג': פרסומים מותרים; הגנות והקלות

פרסומים מותרים

13. לא ישמש עילה למשפט פלילי או אזרחי –

(1) פרסום המוגן לפי סעיף 28 או שהותר לפי סעיף 29 לחוק-יסוד: הכנסת³, או פרסום המוגן לפי סעיף 1 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א–1951⁴;

(2) פרסום בישיבת הממשלה;

(3) פרסום על ידי הממשלה, או חבר ממשלה בתוקף תפקידו, או פרסום על פי הוראת הממשלה או הוראת חבר ממשלה בתוקף תפקידו;

(4) פרסום על ידי מבקר המדינה בתוקף תפקידו או פרסום כאמור מטעמו;

(5) פרסום על ידי שופט, חבר של בית דין דתי, בורר, או אדם אחר בעל סמכות שיפוטית או מעין-שיפוטית על פי דין, שנעשה תוך כדי דיון בפניהם ולצורך הדיון ובקשר אתו, או בהחלטתם, או פרסום על ידי בעל דין, בא כחו של בעל דין או עד, שנעשה תוך כדי דיון כאמור ולצורך הדיון ובקשר אתו;

² חוקי איי, כרך ב' סרק קט"ז, עמ' 1191.

³ ס"ח תשי"ח, עמ' 69.

⁴ ס"ח תשי"א, עמ' 228.

(6) פרסום על ידי חבר ועדת חקירה, כמשמעותה בסעיף 22 לחוק-יסוד: הכנסת או בפקודת ועדות חקירה⁵, שנעשה תוך כדי דיון בפני הועדה ולצורך הדיון ובקשר אתו, או כדין וחשבון שלה, או פרסום על ידי אדם שענינו משמש נושא לחקירת הועדה, בא כוחו של אדם כזה או עד, שנעשה תוך כדי דיון כאמור ולצורך הדיון ובקשר אתו;

(7) דין וחשבון נכון והוגן על מה שנאמר או אירע כאמור בפסקאות (5) או (6) בישיבה פומבית, ובלבד שהפרסום לא נאסר לפי סעיף 21;

(8) דין וחשבון נכון והוגן על מה שנאמר או אירע בישיבה פומבית של ארגון בין-לאומי שמדינת ישראל חברה בו, של ועידה בין-לאומית שאליה שלחה ממשלת ישראל נציג, של בית דין בין-לאומי, או של מוסד ממוסדותיה הנבחרים של ההסתדרות הציונית העולמית – הסוכנות היהודית לארץ ישראל;

(9) פרסום שהמפרסם חייב לעשות על פי דין או על פי הוראה של רשות המוסמכת לכך כדין או שהוא רשאי לעשות על פי היתר של רשות כאמור;

(10) העתק או תמצית נכונה והוגנת ממרשם המתנהל על פי חיקוק או ממסמך אחר הפתוחים על פי חיקוק לעיון כל דורש;

(11) פרסום נכון והוגן – מלא, חלקי או תמציתי – של מה שפורסם קודם לכן בנסיבות האמורות בפסקאות (1), (3), (4), (7), (8), (9) או (10), ופרסום חוזר כאמור של מה שפורסם בישיבת הממשלה והממשלה התירה לפרסמו.

14. במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין לציבור, ובלבד שהפרסום לא חרג מתחום הדרוש לאותו ענין; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרסום לוווי שאין בו פגיעה של ממש.

תגנת אמת הפרסום

15. במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב כאחת הנסיבות האלו:

הגנת תום לב

(1) הוא לא ידע ולא היה חייב לדעת על קיום הנפגע;

(2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;

(3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר;

(4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות;

(5) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע –

(א) כבעל דין, כבא כוחו של בעל-דין או כעד בישיבה פומבית של

דיון כאמור בסעיף 13 (5), ובלבד שהפרסום לא נאסר לפי סעיף 21, או

(ב) כאדם שענינו משמש נושא לחקירה, כבא כוחו של אדם כזה או

כעד בישיבה פומבית של ועדת חקירה כאמור בסעיף 13 (6).

או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות;

5 חוקי איי, כרך א' פרק כ"א, עמ' 152.

(6) הפרסום היה בקורת על יצירה ספרותית, מדעית, אמנותית או אחרת שהנפגע פרסם או הציג ברבים, או על פעולה שעשה בפומבי, ובמידה שהדבר כרוך בבקורת כזאת – הבעת דעה על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה יצירה או פעולה;

(7) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגותו או אפיו של הנפגע בענין שבו הנאשם או הנתבע ממונה על הנפגע, מכוח דין או חוזה, והפרסום היה מוצדק על ידי היותו ממונה כאמור;

(8) הפרסום היה תלונה על הנפגע בענין שבו האדם שאליו הוגשה התלונה ממונה על הנפגע, מכוח דין או חוזה, או תלונה שהוגשה לרשות המוסמכת לקבל תלונות על הנפגע או לחקור בענין המשמש נושא התלונה;

(9) הפרסום היה דין וחשבון נכון והוגן על אסיפה פומבית או על אסיפה או ישיבה של תאגיד שלציבור היחה גישה אליה, והיה בפרסומו ענין ציבורי;

(10) הפרסום לא נעשה אלא כדי לגנות או להכחיש לשון הרע שפורסמה קודם לכן;

(11) הפרסום לא היה אלא מסירת ידיעה לעורך עתון כדי שיבחן שאלת פרסומה בעתון.

16. (א) הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות בסעיף 15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות, חזקה עליו שעשה את הפרסום בתום לב. (ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים בפרסום אחת מאלה:

(1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;

(2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לא;

(3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15.

17. פורסמה לשון הרע בעתון, לא תעמוד הגנת תום לב לעורך העתון, לאחראי לפרסום של לשון הרע בעתון או למוציא לאור של העתון, אם נדרש על-ידי הנפגע או אחד הנפגעים לפרסם תיקון או הכחשה מצד הנפגע, ולא פרסם את התיקון או ההכחשה בדומה, ככל האפשר, לפרסום לשון הרע ותוך זמן סביר מקבלת הדרישה; ובלבד שהדרישה היתה חתומה בידי הנפגע, שהתיקון או ההכחשה לא היה בהם משום לשון הרע או תוכן בלתי חוקי אחר, וארכם לא חרג מתחום הסביר בנסיבות.

18. הביא הנאשם או הנתבע ראיה או העיד בעצמו כדי להוכיח אחת ההגנות הניתנות בחוק זה, רשאי התובע להביא ראיות סותרות; אין בהוראה זו כדי לגרוע מסמכות בית-המשפט לפי כל דין להתיר הכאת ראיות על-ידי בעלי הדין.

19. כבואו לגזור את הדין או לפסוק פיצויים רשאי בית המשפט להתחשב לטובת הנאשם או הנתבע גם באלה:

(1) לשון הרע לא היתה אלא חזרה על מה שכבר נאמר, והוא נקב את המקור שעליו הסתמך;

(2) הוא היה משוכנע באמיתותה של לשון הרע;

(3) הוא לא נתכוון לנפגע;

(4) הוא התנצל בשל הפרסום, תיקן או הכחיש את הדבר המהווה לשון הרע או נקט צעדים להפסקת מכירתו או הפצתו של עותק הפרסום המכיל את לשון הרע, ובלבד שההתנצלות, התיקון או ההכחשה פורסמו במקום, במידה ובדרך שבהן פורסמה לשון הרע, ולא היו מסוייגים.

20. חוק זה אינו בא להתיר פרסום האסור על פי דין אחר ואינו בא לגרוע מחסינות הניחנת על-פי דין אחר.

שמירת דינים

פרק ד' : שונות

21. במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע רשאי בית המשפט לאסור פרסום ברכים של הליכי בית המשפט – לרבות כתב אישום וכתבי טענות ולמעט פסק-הדין – במידה שראה צורך בכך לשם הגנה על שמו של אדם הנוגע במשפט; העובר על איסור לפי סעיף זה, דינו – מאסר ששה חדשים או קנס 5000 לירות.

סייג לפרסום הליכים

22. במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע אין להביא ראיה או לחקור עד בדבר שמו הרע של הנפגע או בדבר אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו הפגומים, אלא במידה שפרטים אלה נוגעים במישרין ללשון הרע המשמשת נושא למשפט, או שבית המשפט התיר הבאת ראיה או חקירת עד כאמור –

ראיות על אפיו וכו' של הנפגע

(1) במשפט פלילי, אחרי הרשעת הנאשם – להמתקת דינו;

(2) במשפט אזרחי, אחרי ההחלטה שהנתבע חייב בפיצויים – להפחתת הפיצויים;

(3) במידה שהנפגע מצדו העיד או הביא ראיה או חקר עד בדבר שמו, אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו הטובים;

(4) אם שוכנע בית המשפט שהדבר דרוש לגילוי האמת ולעשיית משפט צדק.

23. הוגש עותק של עתון או של דבר-דפוס אחר המופץ ברכים שבו נדפסה לשון הרע, ישמש הדבר ראיה לכאורה שאכן נעשה הפרסום באותו עתון או דבר-דפוס.

הוכחת פרסום ברכים

24. במשפט אזרחי בשל לשון הרע שנדון לאחר שמשפט פלילי נגד אותו אדם בשל אותה לשון הרע נסתיים, רשאי בית המשפט להסתמך על הממצאים העובדתיים, כולם או מקצתם, שנקבעו במשפט הפלילי על-פי הראיות שנגבו בו, בלי לחזור על גבייתן.

דין שני משפטים

25. (א) אדם שנפגע על-ידי לשון הרע ותוך ששה חדשים לאחר פרסומה מת בלי להגיש תובענה או קובלנה בשל אותה לשון הרע, רשאים בן-זוגו, ילדו או הורהו, ואם לא השאיר בן-זוגו, ילדים או הורים – אחיו או אחותו, להגיש, תוך ששה חדשים לאחר מותו, תובענה או קובלנה בשל אותה לשון הרע.

מות הנפגע

(ב) אדם שהגיש תובענה או קובלנה בשל לשון הרע ומת לפני סיומה, רשאים בן-זוגו, ילדו או הורהו, ואם לא השאיר בן-זוגו, ילדים או הורים – אחיו או אחותו, להודיע לבית המשפט, תוך ששה חדשים לאחר מותו, על רצונם להמשיך בתובענה או בקובלנה, ומשהודיעו כאמור, יבוא הם במקום התובע או הקובל.

26. (א) בפקודת העתונות, ברישה לסעיף 23 (1), יימחקו המלים "או דיבה אחרת".

תיקון חיקוקים

(ב) בפקודת הנזיקין האזרחיים, 1944, בסעיף 66 (2), במקום "מוכיר הממשלה" יבוא "שר האוצר".

(1) במקודת החוק הפלילי, 1936 - הסעיפים 201 עד 203, 205 עד 209;

(2) במקודת הנזיקין האזרחיים, 1944 - הסעיפים 16 עד 22.

דב יוסף
שר המשפטים

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

